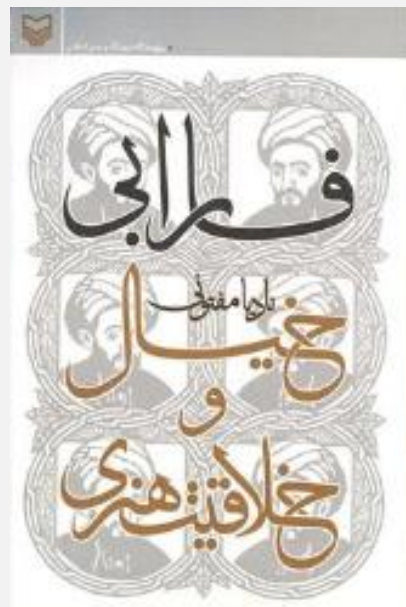

فراابی با الهام از آیه 53 سوره فصلت، برهان صدیقین را طرح‌ریزی کرد

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان با اشاره به این‌که برهان صدیقین از ابتکارات حکمت اسلامی است، تصریح کرد: فراابی ایده اولیه این برهان را به شکل ساده و البته نه با عنوان صدیقین ارائه کرد و پس از وی دانشمندان دیگر بر غنای آن افزودند تا علامه طباطبایی بر بلندای این برهان گام نهاد.

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان با اشاره به این‌که برهان صدیقین از ابتکارات حکمت اسلامی است، تصریح کرد: فراابی ایده اولیه این برهان را به شکل ساده و البته نه با عنوان صدیقین ارائه کرد و پس از وی دانشمندان دیگر بر غنای آن افزودند تا علامه طباطبایی بر بلندای این برهان گام نهاد.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، بهزاد محمدی، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان، عصر روز گذشته هفتم بهمن‌ماه در دومین روز همایش «فراابی و تأسیس فلسفه اسلامی« در ارائه مقاله خود با عنوان «طرح برهان صدیقین در آرای فراابی و اوج و تعالی آن در کلام علامه طباطبایی« ضمن بیان این مطلب گفت: یکی از شریف‌ترین و متین‌ترین براهین در اثبات وجود خداوند، برهان صدیقین است.

وی افزود: اندیشمندان مسلمان همواره در صدد اثبات خداوند، کوشش بی‌دریغی داشتند. قبل از فلاسفه اسلامی این برهان در یونان ردپایی ندارد و ارسطو از طریق برهان حرکت اول خداوند را اثبات کرد.

محمدی در ادامه سخنانش اظهار کرد: در این برهان به جای اینکه مخلوقات، واسطه اثبات حضرت حق باشند، خود حقیقت وجود، دال بر وجود واجب تعالی است. هیچ تردیدی نیست که این برهان در میان فلاسفه یونان ردپایی نداشته است؛ به عنوان مثال ارسطو از طریق قدیم و ازلی و ابدی دانستن عالم و حرکت داشتن آن، محرك اولی (ذات باری تعالی) را به اثبات رساند.

محمدی در ادامه سخنانش با اشاره به این‌که برهان صدیقین از ابتکارات حکمت اسلامی است، تصریح کرد: فراابی به عنوان مؤسس فلسفه اسلامی، ایده اولیه این برهان را به شکل ساده و البته نه با عنوان صدیقین ارائه کرده است. او در کتاب فصوص‌الحکم در فص نوزده با عنوان راه نزولی رسیدن به خداوند، با الهام از آیه 53 سوره فصلت «سُتْرِبِهِمْ آيَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهٗ الْحَقُّ اُولَٔم يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ« از طریق وجود محض، واجب‌الوجود را به اثبات می‌رساند. فراابی از ادامه این آیه اثبات وجود خداوند را از خود وجود آغاز می‌کند و در این راه هم موفق می‌شود.

این محقق و مدرس دانشگاه تأکید کرد: بعد از فراابی فلاسفه اسلامی، به خصوص ابن سینا این افتخار را نصیب خود کردند و عنوان برهان صدیقین را بر این برهان نهادند و آنرا پرورش دادند. بعد از ابن سینا سهروردی، ملاصدرا، حکیم سبزواری و علامه طباطبایی به نوبه خود بر غنای این برهان افزودند.

محمدی اظهار کرد: علامه طباطبایی بر بلندای این برهان گام نهادند و با نظر به اصل واقعیت و ضرورت ازلی آن و بدون استمداد از مقدمات فلسفی، دقیق‌ترین و کامل‌ترین تقریر از این برهان را ارائه کرد و با این تقریر، برهان را به تعالی خود رساندند.

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بهبهان با اشاره به اینکه علامه طباطبایی به صورت مستقیم از آرای فراابی تأثیر نپذیرفته است، گفت: علامه طباطبایی با در نظر گرفتن تحولات برهان صدیقین در تقریرهای گوناگون آن، میوره درختی را چید که نهال آغازین این درخت متعلق به فراابی بوده است.

وی در پایان سخنانش گفت: آیت‌الله بهشتی در کتابی در شرح نمط چهارم اشارات ابن سینا می‌نویسد که ابن سینا قطعا در این مباحث متأثر از فراابی است. حتی عبدالرحمن بدوی هم در آثارش به این مسئله اشاره دارد.

یادآور می‌شود، همایش «فارابی و تأسیس فلسفه اسلامی؛ به همت بنیاد حکمت اسلامی صدرا، چهارشنبه و پنج‌شنبه با سخنرانی و ارائه مقاله از بسیاری از اساتید، محققان کشور، در سالن صدرالمتألهین بنیاد حکمت اسلامی صدرا برگزار شد.